

ሰለዝነበራ፡ ጽበት ቦታውን ሰለዘይነበረ፡ እንሰሳ ከምልበን ወፊረን ክአትዋ፡ ሓደ ቦታ ሓሊኻ እቱ ካልእ ብምብላዕ ንገንዘብ ምእንቲ ክሰማማዕ ኢዩ።

ሐ/ ብሓደ ሠፊርካ ምውፋር ዝተጀመረ ድጋር ሕርሻ ምስ ተጀመረ እንክኾን፡ ቦታ/ግራውቲ ምእንቲ ከይጣፋእ ዝተለምደ ጥበብ ኢዩ።

መ/ ገዛውቲ ኣብ ዝተረሓሓቑን ክብ ኣብ ዝበሉ ቦታታትን ክሥርሑ እንክለዉ ንጽቡቕ ይኹን ንሕማቕ ጊዜ ደሃይ ክቀበልሉ ማለት ኢዩ። ከማኡ'ውን ኣብ መንጎእም ባዕዲ ከይአቱ መሬት ንምሕላው ኢዩ።

ሰለ'ዙይ ከስ ቀደም ገዛውቲ ተረሓሓቑም ክሥርሑ ዝኸአሉ ብዞም ኣብ ላዕሊ ዝተጠቐሱ ምክንያታት ምዃኑ ዓበይቲ ኢሮብ ይናገሩ።

ቀዳሞት ኢሮብ እንካብ ጸላኢ ይከላኸሉን ይተሓጋገዙን ዝነበሩ፡ ጸላኢ እንክመጸም ነንብዓልቶም ብዝርድእዎ ቋንቋ ወይ ከዓ ምልክት እናተጸዋውዑ ብአውያት፡ ቱልቱላ (ድጋር ጥሩምባ) ብምንፋሕ መልእኽቲ ብምብጽጻሕን ብምድምማጽን ነበረ። ተአኪቦም ከዓ ንውልቀ ገበነይና ኮነ ንናይ ሓባር ጸላኢ ብዝተሓባበረ ሓይሊ ብምምካትን ብምውቃዕን ጀግንነቶምን ሓድነቶምን የመስክሩ ነበሩ። እዙይ ከዓ እዙ ሕብረተሰብ ብታሪክ ኣብ ዘዘንትዎ ናይ ቀደም ሆራኡ ብግልፂ ንረኽቦ።

"ናኑ ኡጉነክ ኡጉተ ጉማ
" " "

ማቢና የኒም አቢነ
ማላና የን ጋደ ሳይነ
ናኑ ሳይነ ጋደ ደሮ
ናኑ ነውዐ ዳዓር ቢሎ፤

ኢምቢሮ፡ ኢናሐላ፡ ኢፊላ፡ ኢፎሊ፡ ኩሑላ፡ ኩሑልላ፡ ላዓኒ፡ ላዳኒ፡ ላቀሪስ፡ ሚላ፡ ሙራ፡ ላምባዓ-ዶ፡ ላቀታሊ፡ ሣሃላ፡ ሣህላ፡ ሱባሊ፡ ሱላ፡ ሱሊ፡ ኡጉራ፡ ኡኩላ፡ ወይዘሮ፡ ዋግሐሊ፡ ዋሕዘላ፡ ዋይላ፡ ወዘተ.
አሰማት አጣል፡- ዓንቃርዓዲ፡ ዓንዳዲ፡ ዓላዔሮ፡ ዓላቦራ፡ ዓላጋላ፡ ዓላሎ፡ ዓላኩላ፡ አላሊ፡ ባራዲ፡
ቦራ፡ ዳዔሮ፡ ዳቦራ፡ ዳጋላ፡ ዳጋሪ፡ ዳቲያ፡ ዳቱኩላ፡ ፋራሲ፡ ጋባዓዶ፡ ጋላሙ፡ ጋሙዲ፡ ገርዓዶ፡
ገራዓዶ፡ ገሪ፡ ገርላ፡ ሑቱክላ፡ ካሓኒ፡ ካሊ፡ ካኮይቲ፡ ከነፍ፡ ኩሑላ፡ ኩሱራ፡ ላዓኒ፡ ማሕዛላ፡ ማሰ
ልቶ፡ ዋሊ፡ ሙራ፡ ላላዕቶ፡ ዱጋ፡ ሲራቦ፡ ኡኩላ፡ ኡንዱድላ፡ ዋሶ፡ ዛፎሊ፡ ወዘተ።

ላብሃ ማንጎ ባደ ማሓራህ ኖጎረ
ከናን ማንጎ ባደ ካበላህ ኖጎረ
ዓሮር ማንጎ ባደ ዲጋቲህ ኖጎረ
ዓይሶ ማንጎ ባደ ጎዳህ ኖጎረ፤
ዓዶ ባደል ካራሕ ኤልነ
ዳታ ባደል ዲሚሕ ኤልነ፤
አምሓርቶ ዖና ካሊነ
ሳሆይታ ካሲርታ ካሊነ
አሊ ደ'ጋድ ፈራ ሃይነ
ጋናታክ ዋዒና ገድነ
ጋሃናማክ ባጎል አብነ።"

(ትርጉም፡-
"ነቕልና'ሎና፡ ንቐሉ አማሩ (ጉማ)
" " "

አይትግበሩ ዝበሉና ገበርና
አይትውጽኡ ዝበሉና ሩባ ወጸእና፤
ንሕና ዝወጸእናዮ ሩባ አውያት
ንሕና ዝወጸእናዮ ጠረር ደም፤
ሰብኡት ዝበዝሕዎ ዓዲ ብኩናት ቀጥቀጥና
እሾኽ ዝበዝሐ ዓዲ ብሳእኒ ቀጥቀጥና
ተመን ዝበዝሐ ዓዲ ብዘንጊ ቀጥቀጥና
ሳዕሪ ዝበዝሐ ዓዲ ብኩዳ ረገጽና፤
ኣብ ቆላ መሬት ጸዕዳ መሰልና
ኣብ ዶግዓ መሬት ጊመ መሰልና፤
ንትግራዋይ ዑና ከላእና
ንሻሃይ ጉጂ ከላእና፤
ኣብ መቀመጫ-ነብሪ አጸብዕ መለስና፤
ንመንግሥተ ሰማይ ብማዕዶኡ ኸድና
ንገሃነመ እሳት ኣብ ከብዱ ወረድና።")

እዙ ሆራ'ዙይ፡ ካቶሊካዊ እምነት ብምኽታሎም ብናይ ከባቢ መራሕቲ ሃይማኖትን አመሓደርትን ብተደጋጋሚ ስደት ሃይማኖት ምስ